

Prof. Dr. Kemal TİMUR

Düzce Üniversitesi
Eğitim Fakültesi,
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü,
Düzce/TÜRKİYE
kemaltimur@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0002-3116-7087

**“ÜNİVERSİTE YARASINI DEŞMEK”
NECİP FAZIL VE BÜYÜK DOĞU
PERSPEKTİFİYLE TARLAN-KARAHAN
MESELESİ**

**“DIGGING OUT THE SORE OF UNIVERSITY”
TARLAN-KARAHAN MATTER BY THE
PERSPECTIVE OF NECİP FAZIL AND BÜYÜK
DOĞU**

DOI Number: 10.28981/hikmet.492089

ÖZ

Büyük Doğu'nun 26 Temmuz 1967 tarihli sayısında "İki Profesör Arasında Bütün Meseleleriyle Üniversite" başlığıyla bir röportaj yayınlanır. Bu röportajları okuduğumuzda, ikisi de İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı kürsüsünde çalışan Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan ile Prof. Dr. Abdülkadir Karahan arasında başlayan bir kavganın olduğuna şahit oluyoruz. Anlaşılan bu kavga 1967 tarihinden önce başlamıştır. Kavgayı önce basına yansıtan ise Ali Nihad Tarlan'dır. Tarlan'ın durumu müzakere etmek için görüştüğü kişi ise Necip Fazıl'dır. Büyük Doğu'da başlayan ve devam eden kavgayı basın yoluyla duyuran ve sonlandıran da Necip Fazıl'dır. İşte bu yazımızda bu konuyu/kavgayı açıklayıp irdedeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Büyük Doğu, Necip Fazıl, Ali Nihad Tarlan, Abdülkadir Karahan, Kavga.

ABSTRACT

An interview titled "University with Its All Matters between Two Professor" has been published in Büyük Doğu in the date of 26 June 1967. When these interviews have been read, we witness that there has been quarrel between Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan and Prof. Dr. Abdülkadir Karahan both of whom study in department of Classical Turkish Literature in Faculty of Literature in Istanbul University. It is clear that this quarrel started before 1967. The person who reflected the quarrel to the press firstly is Ali Nihad Tarlan. And Necip Fazıl is the person with whom Tarlan discussed the situation. And Necip Fazıl is also the person who announced and ended the quarrel by means of press which started and continued in Büyük Doğu. In this article we will clarify this subject/quarrel.

Keywords: Literature, Büyük Doğu, Necip Fazıl, Ali Nihad Tarlan, Abdülkadir Karahan, Quarrel.

Başlarken

Farkında olunsa da olunmasa da, her şeyde olduğu gibi, her insanın çizilmiş bir kaderi vardır. Bu kaderi oluşturan ise insanın önüne çıkan, ona sunulan sebepler ya da vesilelerdir. Geçmişime baktığımda bunu bizzat müşahede ediyorum. Akademik hayatımdaki birçok yazı ve eserin kaderin oluşturduğu çeşitli vesilelerle meydana geldiğini bu yirmi beş yıllık meslek hayatımda öğrenmiş oldum. Bu yazı da öyle ortaya çıktı. Yani Ahmet Tanyıldız hocanın haber vermesiyle bu yazıyı kaleme aldım. Esasen hâlihazırda doçent olan kadim dostum ve arkadaşım Ahmet Tanyıldız ile tanışmamız da bir vesileyle olmuş idi. 2003 yılının kışydı. Erciyes Üniversitesi Yozgat Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalında ilk yardımcı doçentlik kadromla göreve başlamıştım. Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalında benim dışımda başka akademisyen hoca yoktu. Dolayısıyla Yeni Türk Edebiyatı dersi ve ona yakın ne kadar ders varsa hepsini mecburen ben yürütüyordum. Bölümde hiç asistan da yoktu. Bölümdeki diğer hocalarla birlikte fakültenin o zamanki dekanıyla her görüşmemizde bu konuyu gündeme getirirdik; ancak bir türlü bir asistan kadrosu alamazdık. Neyse zamanla bu çalışmalar neticesinde bizim bölüme de asistan alacaklarına dair bir ilanı gördük ve bölümce sevindik. Neticede iki kişinin bu ilana başvurduğunu sonradan öğrendik. Yanlış hatırlamıyorsam 2004 yılının başındaydı. Çalışma odamda oturuyordum. Kapım hafifçe çalındı; utangaç ve çekingen bir tavırla “Ziya Bey’i aramıştım da...” dedi. “İçeriye buyurun”, dedim. Oturdu. Ziya Bey ise o anda odasında olmadığı için benden sorma gereği duymuş. Neyse tanıştık. Meğerse bizim asistanlık ilanına başvuranlardan birisi imiş: İsmi de Ahmet.

İşte Ahmet Bey ile ilk tanışmamız bu şekilde oldu. Ahmet Bey’in dışında asistanlığa bir kişi daha başvurmuştu. İsmi şu anda hatırlayamadığım o arkadaşı, Kayseriliydi ve ayrıca Bölüm Başkanımızın danışmanlığını yaptığı bir öğrenciydi. Dolayısıyla Ahmet Bey’in asistanlığa alınma şansı biraz zayıftı. Neyse imtihanı yaptık. Ahmet Bey’in kâğıdı daha iyiydi ve öbür öğrenciden daha yüksek bir puan aldı. Bütün zorluklarına rağmen Ahmet Bey asistan olarak atandı. Bu alınmadaki zorlukları şimdilik anlatmıyorum. Ahmet Bey daha sonraki süreçte Kayseri merkezde okutman oldu. Doktorasını bitirdi ve ilk Yardımcı Doçentlik kadrosunu benim de çalıştığım Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nde aldı. Ahmet Bey ne asistanlığında ne de kadrosunu aldıktan sonra saygısından bir şey kaybetti. Hep çalışkan ve dürüsttü. Akademik çalışmalarında da başarılı oldu. İşini sağlam yaptı ve kısa sürede güzel çalışmalar yaparak Doçentlik unvanını da aldı. Dicle Üniversitesi’nde de dört beş yıl beraber çalıştık. Güzel şeylere vesile olduk. Ancak kader bizi 2018 yılında tekrar ayırdı ve ben Düzce Üniversitesi’ne geçtim. Ahmet Bey’le bundan sonra da görüşmelerimiz devam etti. Benim de editörü olduğum Hikmet Dergisi’nin çalışmalarını beraber yürütüyorduk. 2018 yılında Ali Nihad Tarlan ile ilgili bir özel sayı çalışması yapılıyordu. Ahmet Bey bir gün telefonla aradı ve benim de bir yazı yazmam ricasında bulundu. Başta da söylediğim gibi bu yazı da bu vesileyle yazılmış oldu.

Daha önce başka bir dergiye gönderdiğim bir yazımda da belirttiğim gibi, konuşmadaki genişliği, hatta israfı yazı yazmada pek gösteremiyoruz. Dolayısıyla yazı yazma alışkanlığı genel olarak bizde yok gibi... Zira duygu ve düşüncelerimizi bir zorlama olmadan bir türlü yazamıyoruz ya da yazmıyoruz. İşte bir zorlayıcı vesile ya da rica olunca yazılar da ortaya çıkmış oluyor. Belki de bu vesilelerin sayısını arttırmamız gerekiyor. Bu yazının ortaya çıkmasına vesile olan kadim dostum, arkadaşım ve hemşehrim olan Doç. Dr. Ahmet Tanyıldız'a teşekkür ediyorum. Ayrıca güzel çalışmalarından dolayı tebrik de ediyorum. Bu kısa takdim yazısından sonra asıl konumuza geçsek iyi olacak gibi...

Giriş

Büyük Doğu Mecmuası'nın 26 Temmuz 1967 tarihli sayısında¹ "İki Profesör Arasında Bütün Meseleleriyle Üniversite" başlığıyla bir röportaj yayınlanır. Bu röportajları okuduğumuzda ikisi de İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Eski Türk Edebiyatı kürsüsünde çalışan Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan ile Prof. Dr. Abdülkadir Karahan arasında başlayan bir tartışmanın/kavganın seyrine şahit oluyoruz. Anlaşılan bu kavga 1967 tarihinden önce başlamıştır. Kavgayı/konuyu basına ilk yansıtan ise Ali Nihad Tarlan'dır. Ali Nihad'ın görüştüğü kişi ise Necip Fazıl'dır. O halde Necip Fazıl'ın Büyük Doğu'sunda başlayan bu kavgayı/olayı anlatmadan önce bu iki şahsiyeti kısaca tanıtmakta fayda görüyorum.

Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan

1898 tarihinde doğan Ali Nihad Tarlan, Eski Türk Edebiyatı alanında metin neşri, metin şerhi ve edebiyat tarihi üzerine büyük hizmetler vermiş; ülkemizde ilk "edebiyat doktoru" unvanını almış; pek çok ilim adamı yetiştirmiş, klasik şiirimizi derinlemesine anlamış ve sevdirmiş bir edebiyat hocasıdır. Tarlan, elli yılı aşkın bir zaman süresince çeşitli öğretim kademelerinde Türk eğitime hizmet etmiş bir eğitimci, Türk edebiyatı alanında yüzlerce öğretmen yetiştirmiş, Türk edebiyatına, özellikle de divan edebiyatımıza gönül vermiş bir edebiyat tarihçisi, ender yetişen bir metinler şerhi profesörü, geniş ve derin kültür sahibi bir şair ve yazardır. 1933 yılında, Darülfünun'un lağvedilip yerine üniversite kurulması üzerine, "Şeyhi Divânını Tedkik" adlı teziyle ilk defa doçentlik imtihanını vererek, 20 Ağustos 1933 tarihinde Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Metinler Şerhi Doçentliğine tayin edilmiştir. 1 Temmuz 1941'de de Profesörlüğe yükseltilmiştir. Fakültedeki derslerinin yanında Yüksek Muallim Mektebinde ve İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünde de ders vermiş olan Tarlan, 1 Ağustos 1972 yılında yaş haddinden Eski Türk Edebiyatı Kürsüsü Başkanı iken emekli olmuştur. Uzun yıllar Eski Türk Edebiyatı Kürsüsü başkanlığını yürüten merhum, 39 yılı üniversite hocalığıyla geçen 54 senelik meslek hayatında binlerce öğrenci yetiştirmiştir. Emekliliğinden sonra da telif ve tercüme faaliyetlerini sürdürmüştür. Ayrıca, ziyaretine gelen öğrencilerine ve ilminden istifade etmek isteyen diğer dostlarına da yardımcı olmuştur. Gelen her şahsa

¹ Büyük Doğu Dergisi, "İki Profesör Arasında Bütün Meseleleriyle Üniversite", 24. Yıl - 13. Devre, Sayı: 2, 26 Temmuz 1967, s. 8.

sevgisini de eksik etmeyen hocamız, farkında olmadığı amansız bir hastalığın ıstırabı içinde 1978 yılı 30 Eylülünü 1 Ekime bağlayan gece vefat etmiştir.²

Prof. Dr. Abdülkadir Karahan

1913 yılında Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde doğan Karahan, İstanbul Üniversitesi, Yüksek Öğretmen Okulu ve Sorbonne Üniversitesi'nden mezun olmuştur. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Ali Nihad Tarlan'a Asistan olmuş, Doktor, Doçent ve Profesör unvanlarını da onun himmetleriyle elde etmiştir. Bu bölümde uzun yıllar görev yapan, ayrıca Yüksek İslâm Enstitüsü ve Kahire Ayn Şems Üniversitesi'nde Profesör olarak görev yapan Karahan, özellikle Eski Türk Edebiyatı ve başta hadis olmak üzere İslâmi İlimler alanlarında 40'ın üzerinde eser vermiştir. Yurtiçi ve yurtdışında yayınlanan çok sayıda ilmî makalesi vardır. Tasvir, Yeni Sabah, Hürriyet, Milliyet, Tercüman, Güneş ve Türkiye gazetelerinde yazılar yazmıştır. M.E.B., İlesam, Türk Edebiyatı Vakfı, Türkoloji Enstitüsü ve daha birçok kurum tarafından ödüle layık görülmüştür. Dünya Mukayeseli Edebiyat Birliği, Altay İlimleri Daimi Konferansı, İkbâl Akademisi'nin yanı sıra birçok milletlerarası ilmi kuruluşun üyeliği yapan Abdülkadir Karahan, 2000 yılında İstanbul'da vefat etmiştir.³

İki Değerli Hoca Hakkında Duyduklarımız

Hem Tarlan hem de Karahan ile ilgili edebiyat çevrelerinde değişik rivayetler dolaşır. 2006 yılında bu iki değerli hocaya da talebe olmuş olan Prof. Orhan Okay Hocamıza biz de doktora öğrencisi olmuştuk. O dönemde hocamızın dışında Yeni Türk Edebiyatı alanında başka kimse olmadığından açılan dört doktora dersimize de merhum Orhan Hocamız girerdi. Orhan Hocamızın dersleri çok verimli ve zevkli geçerdi. Bizleri kırmadan çok ödev verirdi. Her derse de, elde taşınamayacak kadar el yazması kitapla gelirdi. O kitapların hepsine adeta sevimli birer çocuk okşar gibi bakar, sonradan da onları sırasıyla hepimize bakmamız için dağıtırdı. Derste ki konuşmalarında o kadar samimi davranırdı ki, onun verdiği ödevleri ya da görevleri yapmamak mümkün değildi. Onun ders anlatması da gerçekten başkaydı. Orhan Okay hocamız meslektaşlarıyla ilgili kesinlikle olumsuz bir şey konuşmazdı. Yani kimseyi çekiştirip gıybetini yapmazdı. Derslerinde zaman zaman klasik edebiyatımıza ve şiirimize değinirdi. İşte bir defasında söz arasında Ali Nihad Tarlan hocaya dair bizzat şahit olduğu bir olayı anlatmıştı.

Rahmetli Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan, İstanbul Üniversitesinde, Eski Türk Edebiyatı dersinde tahtaya bir beyit yazmış ve üzerinde tam bir saatten fazla konuşmuş. Dersi dinleyen muzip bir öğrenci de hoca dersi anlatırken hep soruyormuş: "Hocam şair bu beyti yazarken bu kadar şeyi düşünmüş müdür?" diye. Hoca da onun sorusunu duymazlığa vurarak dersi anlatmaya devam etmiş. Hoca biraz sonra başka bir beyit tahtaya yazmış ve onun üzerinde de yaklaşık bir saat konuşmuş. O muzip öğrencimiz de yine aynı soruyu tekraren

² BULUT, İhsan, *Eski Türk Edebiyatı Açısından Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan'a Ait Yayınların Tetkiki*, (İnceleme-Metin), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Edebiyatı Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı / Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, 2007, s. 2-15.

³ http://www.karahankutuphanesi.gov.tr/abdulkadir_karahan.php?ID=1

soruyormuş. Hoca dersi bitirdikten sonra öğrenci sorusunu yine tekrar edince, hoca da öğrenciye dönerek: “Evet evladım. Şair bu mısraları kâğıda dökerken bütün bunları düşündüğüne emin olabilirsiniz; çünkü bu ikinci beyti kaleme alan şair, fakirin kendisidir”, demiş ve öğrenci de sorduğuna pişman olmuş. Bizzat dinlediğimiz bu hatıraya Orhan Okay hocamız bir yazısında da değinmiştir.⁴

Aslında edebiyatımız, özellikle de klasik şiirimiz, bilenler için, anlam bakımından bitmez tükenmez bir hazinedir. Buradan bizim de bazı ibretli dersler çıkarmamız lazım ve kendi kültürümüze, edebiyatımıza ve tarihimize ne kadar uzak ve yabancı olduğumuzu sorgulamamız gerekir diye düşünüyorum. Tabi, hem kendimiz öğreneceğiz hem de çocuklarımıza bu kültür ve tarih şuurunu kazandıracamız. Bakınız şiirimiz konusunda önemli şairlerimizden olan Ahmet Haşim ne diyor: **"Bilâ mübalağa denilebilir ki herkesin anlayabileceği şiir, münhasıran dún şairlerin işidir. Büyük şiirlerin medhalleri, tunç kanatlı müstahkem şehir kapıları gibi, sımsıkı kapalıdır, her el o kapıları itemez ve o kapılar, bazen asırlarca insanlara kapalı durur."**⁵ Klasik şiirimizin o bitmez tükenmez hazinesini keşfeden hocalardan birisinin de son asırda yetişmiş olan Ali Nihad Tarlan olduğunu konuya vakıf olan herkes bilmektedir. Yine Erzurum’da okuyan ve alanı işletme olan ve şimdi emekli bir Profesör hocadan da Ali Nihad Tarlan ile ilgili şunları dinlemiştim. Ali Nihad Tarlan, Erzurum’da bir Konferans vermiş ve o konferansta sadece Fuzuli’nin “Beni candan usandırdı cefadan yar usanmaz mı?” mısraıyla başlayan gazelini şerh/tahlil etmiş. Onu dinleyen İşletme Profesörü hocamız, bu konferansta Ali Nihad Tarlan’ın yaklaşık iki saat konuştuğunu ve adeta kendilerini hayretler içerisinde bırakarak mest ettiğini, söylemiştir.

Edebiyat çevrelerinde Ali Nihad Tarlan ile ilgili buna benzer hatıralar nakledilirken, Karahan ile ilgili de “Kırk Hadis”⁶ adlı çalışmasından bolca bahsedildiğini biliyorum. Özellikle Doçentlik sınavlarında, onun bu "Kırk Hadis" çalışmasından bahsetmeyenleri geçirmedine dair, farklı rivayetlerle farklı kişilerden dinlemiştim. Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan’ı görme şansımız olmadı. Ancak Karahan’ı bir konferansı vesilesiyle görmüş ve dinlemiştim. Yıl 1991. O zamanlar henüz üniversite öğrencisiyken bizlere bir konferans vermişti. Konusunu şu anda hatırlamıyorum; ama konuşması beni çok etkilemişti. İrticalen bir saatten fazla konuşmuştu.

Az önce de belirttiğim gibi doktora ders döneminde Orhan Okay hocamız Ali Nihad Tarlan ile ilgili zaman zaman olumlu şeyler anlattığı halde Karahan ile ilgili olumlu olumsuz hiçbir şey konuşmamıştı. Neden anlatmadı diye düşünüyorum; ancak sebebini bilemiyorum. Acaba onun Karahan’la ilgili olumsuz bir şey anlatmak istemememsinden midir, onu da yine bilemiyorum. Neyse bu kadar ayrıntıdan sonra asıl konuya, asıl kavgaya geçelim mi?...

⁴ Okay, Orhan, *Sanat ve Edebiyat Yazıları*, Dergah Yayınları, İstanbul 1990, s. 86.

⁵ Ahmet Haşim, “Şiir Hakkında Bazı Mülahazalar”, *Piyale Mukaddimesi*, Hazırlayanlar: İnci Enginün, Zeynep Kerman, Dergâh Yayınları, İstanbul 1987, s. 73.

⁶ Abdülkadir Karahan, *Kırk Hadis*, Sabah yayınları, İstanbul 1991.

Kendi Alanlarında Meşur Olmuş -Hoca-Talebe- İki Profesörün Kavgası

Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi Necip Fazıl'ın sahibi olduğu Büyük Doğu'nun 26 Temmuz 1967 tarihli sayısında "**İki Profesör Arasında Bütün Meseleleriyle Üniversite**" başlığıyla bir röportaj yayınlanır. Bu röportajı okuduğumuzda ikisi de İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı kürsüsünde çalışan Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan ile Prof. Dr. Abdülkadir Karahan arasında başlayan bir kavgayı anlattığını öğrenmiş oluruz. Anlaşılan bu kavga 1967 tarihinden önce başlamıştır. Kavgayı ilk önce basına yansıtan ise Ali Nihad Tarlan'dır. Görüştüğü kişi ise Necip Fazıl'dır. Büyük Doğu'da başlayan ve devam eden kavgayı basın yoluyla duyuran ve sonlandıran da yine Necip Fazıl'dır. Konunun tam olarak anlaşılması için bu sayıda yayınlanan ilk yazıyı öncelikle aktarmamız gerekir. Yazı, adeta Necip Fazıl'ın şiir üslubuyla şöyle başlar ve devam eder:

"Bir üniversite meselemiz var: Müzmin mi müzmin!..

Evvla ana öğretim planı yönünden üniversite...

Sonra o ana öğretim planının baş unsuru Profesöre ait şartları yönünden üniversite...

Aynı Öğretim planının temel vasıtası kitap keyfiyeti yönünden üniversite!..

Bu dört noktadan da üniversitelerimizin harap ve turap vaziyette olduğunu bilmeyen yoktur. Evvla üniversitelerimiz bir ana öğretim planına, Türk'e has bir şahsiyet üstüne malik değildir. Batı üniversitelerinin yalnız dıştan kopyası!..

Hâlbuki batıda bilhassa Fransız, İngiliz, Alman ve Amerikan Üniversitelerinin ayrı ayrı örnekleştirdiği müşterek hakikat, ana öğretim planının saf ilimlerde, mücerret insanı ele alsa da millî ruh ve kültür damgasını taşıdığı müspet bilgiler ve teknikte de o bilgilerin öz gayesini güderek en ileri arayıcılık yolunda gittiğidir. Davanın ana unsuru olan Profesör şartlarına gelince... İşte bizim farkımız topyekûn bu yönde sırtıyor!..

Bizde eser sahibi, evet büyük çapta eser sahibi tek Profesör bile yoktur. Küçük, tercüme, iktibas, aktarma yoluyla eser sahipliği iddiasında olanlarsa acıklı bir azınlık içindedir. Ondan sonra Profesörde şu şartlar kendisini gösteriyor. İlim muhtevası, usul dehası, talebeye nüfus sanatı, ilmi ve umumi ahlak...

Birincisi zayıf; ikincisi ve üçüncüsü hiç yok!.. Dördüncüsü ise içimizden burkularak söylüyoruz: Kökünden bozuk!.. Bir de bunun üzerine muhtariyet havası ve muazzez ilim laboratuvarı dışında her türlü âdî politika cümbüşü!.. Profesöre ait bu mahallî hususiyetlerden sonra ne ana öğretim planı; ne talebe şartları; ne de kitap değeri bakımından konuşmaya değer... Bütün "menfi"ler Profesörde toplanmış, bitmiştir.

hikmet - Hikmet - Hikmet

Davanın matbu unsuru olan Profesörde keyfiyet böyle olunca, bütün bu tabii faktörlerin ne halde olacağı kendi kendisine meydandadır.”

Anlaşılan Necip Fazıl'ın kaleminden yapılan bu girizgâhtan sonra yazı şu şekilde devam eder:

"Necip Fazıl'ın evinde bahçede ve bir çardak altındayız. O, Profesör Ali Nihad Tarlan ve ben... Yukarıdaki mücerret girişi yapan da Necip Fazıl... Bu girişten sonra müşahhas Hadise'ye parmağını bastı:

- Üniversitemizin Profesörde düğümlenen bu halini sık sık, hemen her gün ifşa edici tecelliler karşısında kalıyoruz. Mesela bir iki hafta evvel hocamız Muhterem Ali Nihad'la Abdülkadir Karahan arasındaki hadise!.. Bu hadise üniversite ve Profesörlerimizin en (prototipik/başörneklik) misalidir. Ve kendi halinde (lokal/mevzii) bir iş olmaktan uzaktır. Zaten hadiseye karşı Büyük Doğu'nun alakası da bu noktadan gelmektedir.

Şöyle ki:

Üniversitemizin kendisini ilme vermiş; onun dışında hayat ve faaliyet tanımayan o cücelere mahsus hile metoduna akli ermeyen müspet hocalarından Ali Nihad Tarlan, talebeliğinden beri yetiştirdiği, asistanlığına aldığı, Doçentliğe yükselttiği ve nihayet Profesör olmasında âmir bulunduğu Abdülkadir Karahan yüzünden öyle bir inkisar ve ıstıraba uğruyor ki, bu zatı teşhir vesilesiyle üniversitemizin iç yüzünü ortaya dökmüş olmaktan başka bir şey yapmıyor. Ali Nihad, çay fincanını dudaklarından ayırarak meseleyi ele aldı ve dramatik bir sesle mırıldandı:

- Bütün suç benim, bütün suç benim! Bu adamı talebeliğinden beri kıymetlendirdiğim için bana ne söylense azdır!..

Bir an durdu ve ilave etti:

-Kendisinde bir profesör için esas olan şu üç şart mevcut değildir. İlmî kifayet, ilim ahlakı, umumî ahlak..

Necip Fazıl atıldı:

-Peki hocam asistanlığından beri yanınızda bulunan bu zatı Profesör olduktan veya bizzat yaptırdıktan sonra mı anladınız?..

- Dedim ya bütün suç benim!.. Hiç bir özür sahibi değilim... Benim kürsüme bağlı olarak Eski Türk Edebiyatı Profesörü olan bu zatta metinlere nüfuz bakımından ne lisan anlayışı vardır; ne de mana idraki!.. Yani hem lisan bilmez; hem de anlamaz!.. Ayrıca edebiyatın iç yüzünü anlama kudretinde de değildir.

Sordum:

-Edebiyatın içyüzü tabiri ile ne kast ediyorsunuz?

-Arz edeyim:

Ben Şimdiye kadar yazılan bütün edebiyat tarihlerinin gerçek tarih olduğuna inanmıyorum!.. Edebiyat Tarihi Őahısların değil bizzat sanatın gidişini, seyrini göstermelidir. Bu bana ait ve yeni olduğunu sandığım bir tez... On üç sene kadar evvel bu tezi Prag’da Müsteşrikler Kongresi’nde savundum. Bundan 7-8 yıl kadar önce de Ankara’da Sanat Tarihi Kongresi’nde oraya gelen iki Bulgar Profesörü, aynı tezin vatanlarında ve Demir Perde gerisi memleketlerde tatbik edilmekte olduğunu söylediler. Bu tezi de (rasyonel) ve (progresif) metot olarak vasıflandırdılar ve beni memleketlerine davet ettiler. İmkân bulup gidemedim.

Yine Necip Fazıl:

- Hocam işi mevzuumuzdan uzaklaştırıp saf ilmi safhaya döktük!..

- Olabilir; fakat “Edebiyatın İç Yüzü” tabirinden ne kastettiğimi anlatmak için söylüyorum. (Fenomen literer) dedikleri edebi hadise bizzat kendi seyri ve keyfiyeti içinde takip edilmelidir. **Sanat, dil bahçesinde esen bir rüzgârdır; bu rüzgârın bahçeye nasıl tesir ettiğini takip etmeli ve Őahısları arka plana almalı...** Edebiyatın iç yüzü budur. Bizzat sanatı Őahıslandırmak ve anlamak... Mevzumuza gelince, mahut Profesör bu incelikler Şöyle dursun; kaba bir metni çözmek ve anlamak iktidarından bile mahrumdur.

Şimdi kendisinin ilim ahlaki cephesine bir göz gezdirelim. Derslere gelmez. Vazifesine en küçük bağlılık duygusu taşımaz. Her derse 15-20 dakika geç gelir. Derste mütemadiyen kendisini över ve politika yapar. Düşünün ki bir lise öğretmeni olan Vasfi Mahir’in kitabından ders okutur ve ondan başka bir kaynak sahibi değildir. En feci bir hareket olarak üç sene evvel yazdığı kitapları bu seneki faaliyet raporunda göstermiştir. Böyle bir hareketin dürüstlük dışı olmaktan başka vasfı var mıdır?.. Mesuliyet hissinden o kadar uzaktır ki “Hakkımda altı ay hapis cezası verilmedikçe kimse beni Profesörlükten çıkaramaz” şeklinde konuşmuştur. Kendisini tenkit edercesine konuşan Profesöre de; “Ben de sizin gibi bir Profesörüm. Bilirsiniz ki devlet büyükleri beni tutar”, diyecek kadar vakar dışı mukabeleleri vardır. Sınıfta söylediği Şu sözü onun ne mal olduğunu anlatmaya yeter: “Dolara tahvil edilemeyen ilmin hiçbir kıymeti yoktur.” Bir Şark seyahatinde “Cumhureiisi ile gidiyorum”, diye palavra atmıő ve böylece üniversiteden izin koparmıştır. Arapça bilmez. İslam Enstitüsü’nde Hadis Profesörlüğü eder. Hiçbir Batı diline vakıf değildir. Dünya edebiyatı üzerinde allamelik taslar. Şark Türkçesinden, mesela Nevâî’nin bir gazelini bile okuyamaz. Böyleyken Nevâî’nin ilk Divanı “Garaibü’s sığar” üzerinde bir asistanın yaptığı tezin başına, baştanbaőa hezeyan belirten bir tenkit yazmış ve ne gariptir ki bu tez Profesörler Meclisince Pekiyi derece ile kabul edilmiştir.

Ali Nihad bu noktada birdenbire durdu ve yine dramatik bir sesle:

-Ah bütün suç benim, diye iniledi.

-Hocam, dedim, ya umumî ahlak cephesi?.. Onu benden değil alakalılarından dinleyiniz. Facia, facia!..

İki şahıs arası bir mesele olmaktan ziyade üniversitenizin müzmin yaralarından birini ifşa etmesi bakımından hadise o kadar önemliydi ki, bir gün sonra Abdülkadir Karahan'ın, şahıs ahlakı ile ilgili öğrencilerden bir grubu idarehanemizde dinlemek zorunda kaldık. Birtakım haklı sebeplerle isim ve hürriyetlerini saklayan bu öğrencilerden birkaçının bildirdiklerini, kelimesi kelimesine kaydediyorum:

Erkek öğrenci:

- Beş senedir talebesiyim ve bu beş sene içerisinde kendisinden bir kelime öğrenmiş değilim.

Bir başka erkek öğrenci:

- Derslerde hep nefsinden bahsedışı ve kendisini methedişi o derecede ki bir gün cebinden bir kâğıt çıkarıp şöyle dedi:

-Size Başbakan, Bakanlardan, Mebuslardan ve yüksek makam sahibi arkadaşlardan bana gelen tebrikleri okuyayım ve okudu. Mevzuu yalnız Fuzuli'dir. O da satih bilgisinden ibarettir ve hiç bir ruh taşımaz.

Kız Talebe:

-Benim söyleyebileceğim bizzat şahit olduğum vakalar ve başta "Nursel hadisesi" olmak üzere Profesörün kızlara karşı vaziyetidir. Bu vaziyet, "karşısına çıkan her kızı kullanma ve saldırma" kelimeleri ile ifade edilebilir. Gazetelere intikal eden "Nursel hadisesi" malum... Kızın Ali Nihad Beye şikâyeti üzerine Karahan Bey küplere biniyor. Nursel'e koridorda rastlıyor ve "alçak" diye üzerine yürüyor. Kız korkusundan Ali Nihad Bey'in odasına kaçıyor. Kendisi de yanına dekanlıktan Burhan ve İsmet isimli iki memur alıp geliyor. Koridorda bize rastlıyor ve yüksek sesle haykırarak kendisine bir kompo hazırlandığını, asıl Nursel'in ona "alçak" diye bağırdığını, bizi öldüreceğini, istikbalimizle oynayacağını söylemeye kadar gidiyor. Oradan ve Nursel'in arkasından Tarlan'ın odasına dalıyor ve ikisine birden küfrü basıyor. Karahan'ı odasından kovan Tarlan, o kadar sarsılıyor ki, adeta kriz geçiriyor ve resmi doktor raporu ile bir hafta istirahat tavsiyesine muhatap oluyor.

Bu kıza sordum:

- Bu şahit olduğunuz hadise!..

- Ya bizzat başınızdan geçeni var mı?

-Hangi kızın yok ki!.. Benim olmasın?. Bir gün asansöre bindiğimi görünce arkamdan geldi ve orada bana saldırdı. Çırpınarak kendimi koruduğumu görünce de şöyle mukabele etti. Ne korkuyorsun. İnsan hocasından korkar mı? Hocasının talebesini sevmesinden daha tabii ne olabilir? Saat beşten sonra odama gel; kütüphanemi düzelteceksin, der ve kız içeriye girince de kapıyı kilitler, taarruza geçer. Kız ağlamaya başlayınca da yalvarmaya yahut tehdide başlar. Sana imtihan suallerini bildiririm. Para veririm. Yahut da şu tehdit: "İstikbalin ile oynarım. Bilirsin ki bütün büyük

adamlar beni tutar.” Daha neler var; neler. Bu zâtın taarruzuna uğramamak, bir kız için her noktasına yeni bir tarlada çift sürmekten daha zordur. Hadiseyi yazmaya gelen gazetecilerden birine lehinde yazı yazsın diye şöyle demiştir: Tanıdığınız Üniversite öğrencileri varsa söyleyin, onları imtihandan geçireyim.

Bu kesin şahadetlerden sonra Yüksek İslam Enstitüsü'nden emin bir Büyük Doğu'cunun söyledikleri:

-Laubali tavırlıdır. Ceket omuzda ders verir. İlmi hiçbir değeri yoktur. Aşkı yok. Vecdi yok. İslami mizacı yok. “Suratını beğenmediği talebeye sınıfta kaldın” diye bağırır. “3 kişi geçecek 5 kişi kalacak” diye bir nevi baremi vardır. Sınıfta 5 dakika derse benzer bir şeyler yaptıktan sonra 45 dakika kendisini metheder. “Fransa'dan mektup geldi alın okuyun” diye garip jestler takır. Arapça, Ahmet Ateş'ten sonra en iyi bilen kendisi; Hadisi de Tayyip Okiç'in arkasından en derin anlayan yine kendisi olduğunu iddia eder. Hâsılı bir İslam Kürsüsünde bu adamdan daha yakışıksız birini bulmaya imkân yoktur.

Heyhat ki, Karahan üniversite ve Profesör davamızın yalnız küçük bir çizgisinden ibarettir.”

Burada son verilen tartışmaya, “**devamı sonraki sayıda**” diye yazılsa da öyle olmaz ve bu devamı olacak yazı, yaklaşık iki yıl sonra Necip Fazıl'ın bir vesileyle Karahan'ın evine misafir olmasıyla devam eder. Buradaki görüşmenin metinleri ise 1969 yılında yayınlanan Büyük Doğu'nun⁷ üçüncü sayısında “**Karahan Meselesi**” başlığıyla verilir. Buradan anlaşıldığı kadarıyla aradan bir hayli zaman geçmiş. Karahan, bu duruma itiraz etmiş, bazı şahıslar araya/devreye girmiş ve iş mahkemeye kadar da intikal etmiştir. Yani Karahan, hem Necip Fazıl'ı hem de Tarlan'ı mahkemeye vermiştir. Buradaki yazı, Karahan'ın savunması ve kendi hakkındaki ithamların yanlış olduğuna dair belgelerle birlikte yayınlanmıştır. Karahan'ın savunma yazısı ise Büyük Doğu'nun yazısının ortasına maddeler halinde yerleştirilmiştir.

Konunun daha iyi anlaşılması için burada önce Büyük Doğu'nun görüşleri ve konu ile ilgili kanaatlerini ve hakikate ulaşmak için gösterdiği çabaları maddeler halinde yazdıktan sonra Karahan'ın yine maddeler halinde yazmış olduğu müdafaasını vereceğiz:

"Karahan Meselesi

1- Necip Fazıl Kısakürek, Profesör Abdülkadir Karahan'ı bundan 30 küsur yıl evvel Peyami Safa'nın evinde henüz bir üniversite talebesi iken tanımış ve milliyetçi, maneviyatı ateşli bir genç olarak kendisine dikkat etmiştir. Hatta onun hakkında büyük ümitler beslediğini kaydeden bir ithaf yazısıyla bir de fotoğrafını da hediye etmiştir.

2- Ondan sonra Abdülkadir Karahan'ın asistanlığı, Doçentlik ve Profesörlük zamanında kendisi ile fazla bir temas sahibi olamamış ve hepsi

⁷ Büyük Doğu, “Karahan Meselesi”, Sayı 3, 14. Devre, 1969, s. 8.

birkaç müteakabil ev ziyaretini aşmayan ve hepsi sokak, vapur tesadüflerinden ileriye geçmeyen kısa temaslar içinde Necip Fazıl, ilk fikrini değiştirici bir tecelliye şahit olmamıştır.

3- Karahan'ın ayrıca bir kürsü işgal ettiği Yüksek İslam Enstitüsü'nden bazı öğrenciler ile bazı üniversite talebelerinden sızan şikâyetler, Profesörü ilmî zaaf ve mizacındaki huşunetle itham ettiği halde, Necip Fazıl Kısakürek bütün bunlara kıymet vermemiş ve o zaman günlük bir gazetenin birinci sayfasında işgal ettiği köşeye bu tek taraflı iddialara alet etmemiştir.

4- Nihayet bu devreden evvelki Büyük Doğu'ların hazırlanma safhasında (1967) Necip Fazıl, Profesör Ali Nihad Tarlan ile temasında, Abdülkadir Karahan'a karşı hayret ve dehşet verici bir itham serisi ile karşılaşmıştır.

5- Bu ithamlar, esas bakımından Abdülkadir Karahan'ın ilmî faaliyetlerden mahrum olduğu, eserlerini kendisi yazmadığı, yabancı dil bilmediği, Farsça ve Arapçada da yaya olduğu, bir Profesöre düşen ahlâki tamamlık ve cinsî edepten mahrum bulunduğu, kız talebelerinden birçoğuna yapmadığı sarkıntılık bırakmadığı ve (Rockefeller)⁸ Müessesesinden para alacak ve bir eserin öğrencilere dilediği fiyata satacak kadar menfaat düşkünlüğü gösterdiği, şeklinde ve üç şubelidir.

6- Profesör Ali Nihad Tarlan, bütün bunları Necip Fazıl'a, yana yakıla, taklidi imkânsız, o türlü bir hakikat ve samimiyet üslubu içinde anlatmış; üstelik Büyük Doğu idarehanesine bazı kız ve erkek talebelerini göndererek öylesine şahit göstermiştir ki, bizzat kızların, “bize şunu yaptı, bunu yaptı”, demeleri üzerine yalanın bu derecesine imkân bulunamayacağı bedahetiyle iddialara inanmak mecburiyeti doğmuş ve 1967 Büyük Doğu'larında ilk yazı neşredilmiştir.

7- Topyekün üniversite ve bilhassa Edebiyat Fakültesini işgal eden Profesörün Van'da bazı cehalet, dalalet, ahlaksızlık ve solculuk temsilcisi örnekler arasında o zamana kadar bizden bildiğimiz bir insana atfedilen bu hafiflikler bizi öyle müteessir etmiştir ki, mahut tiplerden evvel Abdülkadir Karahan'ı ele almak ve yüreğimizden kazıyıp silmek gibi önemli bir vaziyet meydana gelmiştir.

8- 1967'de neşredilen ilk yazı üzerine, Abdülkadir Karahan, Necip Fazıl'ı yakından tanıdığı halde, kendisini hesaba çekmek, eğer isnatlarda hakikate zıt bir taraf varsa onları göstermek ve böyle bir iftiraya nasıl alet olabildiğini sormak ve tamirini istemek mevzuunda hiçbir hareket göstermemiş ve sadece, Necip Fazıl ile Profesör Ali Nihad Tarlan'ı dava etmekle yetinmiştir.

9- Burada hatıra gelecek mantıkî nokta, asıl Necip Fazıl'ın ilk yazıyı neşretmeden, niçin Karahan'ı hesaba çekmedi ve onun nefis müdafaasına davet etmediği olabilir. Buna verilecek cevap ise son derece kolaydır: 70 yaşını

8 Dünyaca ünlü Amerikalı bir zengin aile. Değişik kurum kuruluş ve şahıslara bağışlarda bulunan, ünlü dünya liderleriyle dostlukları olan karanlık bir aile (<https://paratic.com/david-rockefeller-kimdir/>).

aşmış bir Profesörün, Karahan mevzuunda gözyaşı dökerek ortaya attığı ve peşinden idarehanemize gönderdiği üniversiteli gençler tarafından teyit ettirdiği bir itham, Necip Fazıl'a o derece gerçek ve hakikat unsurlarıyla dolu görülmüştür ki, -eğer vaki ise- yeryüzünde böyle bir komplo kurulabileceğine asla ihtimal verilememiş ve iddiaları olduğu gibi kaydetmek, zaruri olmuştur.

10- Nihayet Büyük Doğu'nun bu son devresi başlarken, elindeki Edebiyat Fakültesi dosyasını açan Necip Fazıl Kısakürek, Fakültenin eski talebelerinden Rauf Tanır isimli bir zatın 1952 günlük Büyük Doğu'larından beri devam eden umumî ihbarlarına ek olarak Abdülkadir Karahan hakkında sonradan kaleme aldığı yeni bir not ile karşılaşmış ve bu nottaki bazı maddelerin Ali Nihad Tarlan'a bağlı iddialara uygun olduğunu görünce, onu geçen sayısına geçirmekte tereddüt göstermemiştir.

11- Vaziyet bu şekilde devam eder. Ne Abdülkadir Karahan Necip Fazıl arar; ne de Necip Fazıl Abdülkadir Karahan'ı sorarken birdenbire ani bir münasebet ikisini de karşılaştırır ve Abdülkadir Karahan'ın Feneryolu'ndaki evinde Profesör, refikası, akrabasından iki genç, ayrıca misafir bir genç ve Necip Fazıl arasında uzun bir konuşma cereyan eder.

12- Necip Fazıl, kendi evine gelmekte çekimser davranın Abdülkadir Karahan'ın evine gitmekte asla mahsur görmez ve sadece hakikat ve mücerret hakikat uğrunda her fedakârlığa hazır bir şövalye edasına talip olarak onun kapısını çalar.

13- Kapıyı, kısa bir konuşma sonunda son derece muhterem, kültürlü ve muhakeme sahibi bir hanımefendi hissini veren refikası açıyor; kendileri bir okulda öğretmendir.

14- Fakat Abdülkadir Karahan, kelimenin son haddiyle sinirli, ıstıraplı ve heyecanlıdır... Hakkında yalan söylendiği ve bir iftira kampanyası açıldığı ihtimalini kabul edecek olursanız, yine kabul edersiniz ki, bu halinde mazurdur.

15- Geçen sayımızda çıkan itham maddelerine tek tek cevap veriyor ve bu türlü bir iftirayı kâbuslarda bile rastlanmaz bir kötülük, çirkinlik olarak vasıflandırıyor. İthamlara madde madde verdiği cevaplar 8. sahifede sol köşede çerçeve içindedir.

16- Bu arada cereyan eden en alakalı hadise, Necip Fazıl'ın, Abdülkadir Karahan'ın evinden telefonla Ali Nihad Tarlan'ı araması ve verdiği cevapları paralel telefonda Abdülkadir Karahan'a dinletmesidir. Telefon muhaveresi aynen şöyledir:

“-Ben Abdülkadir Karahan ile görüşüm. İsnatların hepsini reddediyor ve mukabil vesikalar gösteriyor.

Mesela bizzat sizin imzanızı taşıyan Profesör Kurulu kararında onu ne türlü methettiğinizi, kıymetlendirdiğinizi açıkça gösteriyor.

- Ben onun ne olduğunu sonradan anladım.

- Yirmi beş yıllık münasebetiniz bulunan ve kendi yetiştirmeniz olan birini yirmi yıl içinde anlamıyorsunuz da son beş yıllık Profesörlük devresi içinde mi anlıyorsunuz?

-Öyle oldu!..

- Fransızcaı iyi bildiğine dair bana (Sorbonne) Üniversitesi otoritelerinden vesikalar ve bizzat neşrettiği eserlerden Fransızca parçalar göstererek yabancı dil bilmediği isnadına karşılık verdi.

- Onları yazan kendisi değil; üniversite öğretim üyelerinden Selmin Hanım'dır.

- Ya muhtelif Doğu memleketlerinde Farsça ve Arapça verdiği konferanslar ve ayrıca neşrettiği yazılar, hepsini matbu metinler halinde gösterdi.

- Onlar da uydurma şeyler; izahları var.

- Üniversitede kız talebelere tecavüzünü kat'i surette reddediyor ve bu hususta mantıkî izahlarda bulunuyor.

- Yalan!.. Daha geçenlerde bazı talebeler onun için "ırz düşmanı" diye bağırarak nümayiş yaptılar.

Necip Fazıl hükmünü veriyor:

- Hocam görüyorum ki ihtimal âlemine göre, ya isnat ve iftira eden; yahut ithama hedef teşkil eden taraf olarak bu işte ancak "şenaat" tabirinin ifade edebileceği biri var... Hakikat ortaya çıksın ve şenaat kime aitse kabul etsin... Neticeyi göreceğiz."

Bu konuşma üzerine, Abdülkadir Karahan paralel telefonun bulunduğu odadan şimşek gibi parlamış ve öğrencilerin "ırz düşmanı" diye bağırdukları ithamına paralanırcasına bir heyecanla, "Yalan!.. yalan!.." diye bağırmıştır.

16- Necip Fazıl, çok eskiden beri tanıdığı ve büyük saygı beslediği Psikoloji Doçenti Sermin Hanımefendiı yine aynı evden telefonla aramış ve Abdülkadir Karahan'ın Fransızca yazılarının, yazanın kendisi olup olmadığı sualine: "Bir tek yazısı üzerinde, Profesör Sabri Esat ile beraber yardımcılık ettik... Bu da normaldir. Ayrıca hiç bir yazısını yazmış değilim" cevabını vermiştir. Böylece, Fransızca yazılarının Sermin Hanım tarafından kaleme alındığı isnadı, merkezinden yalanlanmış oluyor ki, son derece dikkate şayandır...

17- Abdülkadir Karahan'ı en ziyade müteessir ve dolayısıyla, Necip Fazıl'ın son derece müteezzî eden nokta, onun itham maddelerinden bir tanesi ile Karahan ailesine tecavüz edildiği hakkındaki zannıdır. Rauf Tanır tarafından öne sürülen bu madde, Karahan ile ismini başka bir telaffuzda ifade etmekte ve bu başka telaffuza Kürtçe "kürek" manasını vermektedir. Böyle bir

telaffuz ve manayı ne başta ne de sonda bilemeyeceğimize, bilmemize imkân olmadığına göre, bu noktayı dava dışı bir teferruat unsuru olarak kaydettiğimiz, hiç de böyle hasis bir teferruata istinat fikrinde olmadığımız, asla kötü niyet beslemediğimiz ve istemediğimiz kendi kendisine bellidir. Kaldı ki toplantıda hazır bulunan gençlerden biri, bu değişik telaffuzun belirttiği manaya üstelik gayet çirkin bir delâlet isnat etmiş ve adeta ihbarı yapana da neşredene de böyle bir manayı benimsedikleri ithamında bulunmuştur. Böyle bir görüşü mutlak surette reddeder ve Karahan ailesini Kürt olsun Türk olsun tenzih ederiz. Bize soyadı kanunundan evvel aldığım nüfus kâğıdında aile ismini 'Karahanlı' olarak gösteren ve onun sonradan 'Karahan'a çevrildiğini tespit eden Abdülkadir Karahan, eğer Kürtse bir infirat politikası gütmemek, hususiyile solculuğa kaçmamak ki, -o bunlardan münezzehtir- şahsiyle kanaatimizce, hatta iftihar mevkiindedir. Zira Necip Fazıl Kısakürek ve Büyük Doğu İdeolocyası gözünde Kürt, İslami davada büyük hizmetleri görülmüş, zeka ve aksiyon kabiliyeti ile temayüz etmiş müstesna bir ırktır ve Necip Fazıl bu ırka nasıl sevgi ve takdir ile bağlı olmasın ki, onun bizzat mürşidi büyük veli Abdülhakim Arvasi Hazretleri Kürt'tür. Bu bakımdan 600 küsur yıllık bir mazisi olduğunu öğrendiğimiz bu temiz Anadolu Ailesine hürmet duygusundan başka bir his besleyemeyeceğimiz tabiidir.

18- Bu vaziyette, Büyük Doğu, hakikati olduğu gibi kaydetmek ve tarafları olanca iddiaları ile ortaya koymak gibi ulvî bir vazife yüklenirken, Abdülkadir Karahan'ın bir komplo karşısında kalmış bulunmak ihtimali ile içiçe, hak ne tarafta tecelli ederse etsin, üniversitemize ait yaranın meydana geldiğini ve bunu deşmekle Türk, irfan, fikir ve ahlâkını en büyük hizmeti yerine getirdiğini kanaatindedir."

Necip Fazıl ve Büyük Doğu dergisi iki Profesör hakkında bu açıklayıcı ve sorgulayıcı görüşme ve yorumların arasına, çerçeve içinde, Prof. Dr. Abdülkadir Karahan'ın yazılı savunmasını belgeleriyle birlikte "Abdülkadir Karahan" başlığıyla neşrederler. Şimdi Karahan'ın bu müdafaasını ve sunmuş olduğu belgeleri maddeler halinde verelim:

"1- Soyadımın "Karahan" değil aslında "Kerehan" olduğu, benim Kürt olduğum, Kürtçülük gayreti ve Kürt devleti kurmak davasını güttüğüm yolundaki isnat kökünden yalan ve iftiradır. Familyam 600 yıllık bir Anadolu ailesidir ve ben Türk milliyetçiliği ile tanınmış bir insanım.

2- Eserlerimi hiç kimsenin inayet ve müzaheretine muhtaç olmadan kaleme aldığım gibi, bunlar hakkındaki Doğu ve Batı otoritelerinin kıymet hükümleri önümüze serilmiştir.

3- Aleyhimdeki kampanyayı idare eden Profesör Ali Nihad Tarlan, benim Profesörler Heyeti'nce Doçentlikten Profesörlüğe yükseltilişimde hakkımda övgü ve değerlendirmelerin en taşkınına göstermiş ve 20 yıllık teması neticesinde elde ettiği bu kanaati, nihayet tepeden inme, şeklinde birdenbire değiştirivermiştir.

————— **هـيـكـمـت - Hikmet - هـيـكـمـت** —————

4- Ali Nihad Tarlan’ın aleyhime dönmesinde tek sebep, Türkiye Pakistan Kültür Derneği Başkanlığı’ndan uzaklaştırılması, o makama benim layık görülüşüm ve bütün bunları benden bilmesidir.

5- Ali Nihad Tarlan ile birlikte hareket eden kız Asistan Günay Alpay’ın da türlü iftiralarla bazı öğrencileri aleyhime tahrik ve şahadete davet etmesi, kendisinin Doktora tezinin kifayetsizliği sebebiyle Ali Nihad Tarlan ve taraftarlarına rağmen, Profesörler Heyetine ret ettirişimdir.

6- Üniversitede olsun, önceki orta tahsil devresindeki hocalıklarım da olsun, kız talebeye karşı hiçbir tecavüz ve tasallutum olmamıştır. Doçentliğimde ifade ettiğim ve o yüzden randevu evlerine düştüğü iddia edilen (S. T.) isimli öğrenciye ait hikâye, kâbuslarda bile şahit olunamaz. İsminden cismine kadar her unsuruyla uydurma bir isnattır. Fakat bu yalandan daha sefil ve o nispette ahmak olanı, bana evimde bir nevi baskın yaptıkları masalıdır. Evime ziyarete gelen iki talebenin benim orada bir odaya kapatılmış bir kız gördükleri ve imdat istemesi üzerine kızı kurtardıkları romanındaki budala. Yalan şuradan bellidir ki, eğer böyle bir şey olsaydı kapı kendilerine açılmaz. Hiç değilse özür dilenir veya evime gelmeyi kabul etmiş bir kız, ağzını tıkayıp gelmiş olmayacağına göre, bağırıp çağırmaya lüzum görmezdi. Masumluğuma ikinci bir delil de bütün bu isnat ve iddiaların yalnız bir sınıftan ve muayyen bir zamanda çıktığı, başka yıllarda ve başka sınıflardan hiçbir ses gelmediğidir. Kötülüğümüz yalnız o sınıfa ve 10 yıla mahsus mu imiş?..

7- Samsun’da hayali bir kız vak’asına ait benim Milli Eğitim Bakanlığında hiçbir dosyam yoktur.

8- Üniversitede Ali Nihad Tarlan’la aramdaki meselelerin tahkiki için kurulmuş bulunan komisyon, hakkımda “lüzum u muhakeme” kararı vermiş değildir.

9- (Rockefeller) Müessesesini tanımam, adresini bile bilmem ve kendileri ile hiç bir temasım olmamıştır. Onlardan bol bol yardım görerek diyar diyar gezen Profesörler ise herkesçe malumdur ve ben o iltifat ve yardıma nail olanlardan değilim. Bir kitabını öğrencilere dilediği fiyata sattığım isnadı da iğrenç bir yalandır. Aksine bahis mevzuu kitap (Figânî) öğrencilere, üstünde yazılı fiyattan 10 lira eksikine satılmıştır. Yeşilay Cemiyeti Başkanlığından tek kuruş menfaat sağlanmadığı bir yana; bu cemiyet adına yapılan bazı seyahatler ve şahsi harcamalar daima kesemden olmuştur. Bu cemiyette suiistimallere engel olduğum içindir ki, oradaki bir “klik” ile mücadele zorunda kaldım ve bu yüzden istifa ettim.

11- Batı dillerinden Fransızca ve İngilizce bildiğime dair vesikalarım, devlet imtihanında muvaffak oluşuma ait resmi belge ile muhtelif ecnebi müessese otoritelerinin hakkımdaki tespitleridir. Bunları teker teker gördünüz. Farsça ve Arapça üzerindeki tasarruf derecem ise birçok Doğu memleketinde verdiğim ve makbul metinlerini gösterdiğim konferanslarla sabittir.

12- Ali Nihad Tarlan hakkında, kendisi ile davalı olduğum ve karşılıklı hakaretin sağlayacağı takas yolundan kurtulmasına imkân vermek istemediğim için, hiç bir vasıf kullanmıyor ve bilgi vermiyorum. İşte benim hepsi vesikalara dayalı ahlâkî ve umumî vaziyetim.

Vesikalar

Ali Nihad Tarlan’ın, Abdülkadir Karahan tarafından 1949’da bastırılan Fuzulî hakkındaki Doktora tezi için yazdığı takrizden:

"On dört senelik talebem ve bugün değerli mesai arkadaşım olan Dr. Abdülkadir Karahan’ı, bu hakikaten güzel, ehemmiyetli ve müstesna eserinden dolayı tebrik eylerken, hayatımın en tatlı zevk ve heyecanını duymaktayım."

Ekim 1952’de Karahan Doçentliğe yükseltilirken Ali Nihad Tarlan’ın yazdığı rapordan:

"Namzet, Eski Türk edebiyatının şimdiye kadar hiç ele alınmamış bu edebî nev’ini, yerli yabancı birçok kütüphanelerdeki yüzlerce yazma esere müracaat ettikten ve konusuna hâkim bir tarzda bütün bu eserleri ve kaynakları inceledikten sonra şahsi araştırmalarına dayanmak suretiyle ilmî bir neticeye götürmüş ve bu neticeyi gayet etraflı bir şekilde ilmî metotlarla izah ve müdafaa kudretini mükemmelen göstermiştir. Bu suretle Türk edebiyatında "Kırk Hadis" tezi ile edebiyat tarihimize adeta yeni bir edebî nevi kazandırmış; bu geniş mesaisi sayesinde, namzet, bilim alanında kendine bağımsız olarak çalışma ve fikirlerini, ilme elverişli bir şekilde derli toplu ifade etmeye yetkili olduğunu sarahaten ispat etmiştir."

Aynı raporun son satırları:

"Hülasa, İslam Edebiyatının müşterek mevzularından birinin inkişaf ve tekâmülünü ana hatlarıyla belirten ve bilhassa bu mevzunun dinî, didaktik, Türk Edebiyatı bakımından ehemmiyet ve kıymetini ispat eden Dr. Abdülkadir Karahan’ın Doçentlik tezi, edebiyatımızda hiç işlenmemiş, ele alınmamış bir sahada ilk defa vücuda getirilmiş ilmî değerde ve tam ilim metodu ile şayanı-ı takdir bir sabır ve sa’y mahsulü ve vücudu ile iftihar edilecek muvaffakiyetli bir eserdir."

Karahan’ın Profesörlüğe terfiinde, Jüri Başkanı Ali Nihad’ın Mayıs 1963 tarihli raporundaki şu cümleleriye Karahan’ın ilmî kıfayet ve fikrî değerini, belgeleri bizzat sayarak göstermektedir.

"Adayın Türkiye ve yabancı ülkelerde yayınlanmış birçok ilmî makaleleri vardır. Bundan ayrı ayrı bahsetme imkânı yoktur. Abdülkadir Karahan’ın eserleri hakkında yerli veya yabancı ilim çevrelerinde birçok takdirkâr yazılar yayınlanmıştır. Bunlardan bir kaçını burada işaret etmekle yetineceğiz: Prof. G. Vajda, Journal Asiatique, CCXLIII, 1995..., Ord. Prof. Ettore Rossi, Estratto del Rivista degli Studi Orientali, CCC, 1995..., Prof. G. L. Lewis, Bulletin of the School of Oriental and African Studies, XVII, 1995..., Prof. Hayyampur, Neşriyye-i Danişgede-i Edebiyat-i Tebriz, III, 1329 (h. şemsî)..., Aynı müellif aynı mecmua, VII, 1334 (h. şemsî); Ali Hüseyinzade, Azerbeycan

Nizamî Enstitüsü İlmî Tetkikler Mecmuası, 1958..., Ord. Prof. H. Duba, Orientalistische Literatur-zeitung, 1958; Prof. W. R. Björkman, Oriens, 1961..."

Komisyon kararı:

"Kürsü Profesörünün (Tarlan'ın) verdiği izahattan komisyonumuz Dr. Karahan'ın öğretim yeteneği bakımından da başarılı bir öğretim üyesi olduğu, daha asistanlığından itibaren öğrencilere ve dersleri ile yakından ilgilendiği, seminer, kütüphane, test ve benzeri çalışmalarında daima faydalı olduğu kanaatine varmıştır."

Karahan'ın Profesörlüğe terfiinde, başta Tarlan olmak üzere oybirliği ile verilen son karar:

"Netice olarak bütün bu hususları göz önünde bulunduran komisyonumuz aday Doç. Dr. Abdülkadir Karahan'ın profesörlüğe yükseltilmeğe lâyık bulunduğu kanaatine ittifakla varmış ve kendisinin Eski Türk Edebiyatı kürsüsünde açık bulunan profesörlüğe seçilmesini Profesörler Kuruluna teklif etmeğe oy birliği ile karar vermiştir."

Netice

Bu tartışma ya da kavgadan sonra şunu anlıyoruz ki günümüzde olduğu gibi geçmişte de kıymetli bilim adamları arasında nahoş hadiseler yaşanmıştır. Bunun adına ne dersiniz deyin, ister haset ve kıskançlık, ister hırs, ister mevki makam düşkünlüğü, ister maddi menfaat deyin. Bütün kurumlarda olduğu gibi özellikle de alanında yükselme olan kurumlarda bunlar daha fazla yaşanmaktadır. Yine bu kavgaya dikkat edildiğinde Tarlan'ın öğrencisi olan Karahan, Profesör unvanını alana kadar bir problem yaşamamıştır. Profesörlük unvanı alındıktan sonra anlaşılan Karahan kıymetli hocasına gereken saygıyı gösterememiştir. Tarlan da kıymetli bir hoca olmasına rağmen, demek ki artık dayanılmaz hale gelmiş ki, durumu Necip Fazıl'a anlatma gereği duymuştur.

Necip Fazıl ise Ali Nihad Tarlan'ı dinledikten sonra konuyu dergisinde aktarıyor. Devamı gelecek sayıda denildiği halde yazmaya devam edilmiyor. 1967'de yayınlanan yazıdan sonra anlaşılan araya bazı nüfuzlu adamlar giriyor, Karahan mahkemeye başvuruyor ve neticede iki yıl sonra Necip Fazıl'ın Karahan'ın evini ziyareti ile bu tartışma en azından basında son buluyor. İlk yazıda tam belli etmese de Necip Fazıl, Ali Nihad Tarlan'ı haklı bulurken; Karahan'ın evini ziyaretinden sonra durum değişiyor ve her ne kadar tam belli etmese de bu defa da Karahan'ı haklı buluyor. Üstat Necip Fazıl'ın bu kanaatleri üzerine artık ne diyebiliriz ki...

Kaynakça

Ahmet Haşim, "Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar", Piyale Mukaddimesi, Hazırlayanlar: İnci Enginün, Zeynep Kerman, Dergâh Yayınları, İstanbul 1987.

BULUT, İhsan, Eski Türk Edebiyatı Açısından Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan'a Ait Yayınların Tetkiki, (İnceleme-Metin), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Edebiyatı Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı / Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, 2007.

Büyük Doğu Dergisi, "İki Profesör Arasında Bütün Meseleleriyle Üniversite", 24. Yıl - 13. Devre, Sayı: 2, 26 Temmuz 1967.

Büyük Doğu, "Karahan Meselesi", Sayı 3, 14. Devre, 1969.

http://www.karahankutuphanesi.gov.tr/abdulkadir_karahan.php?ID=1

<https://paratic.com/david-rockefeller-kimdir/>

Karahan, Abdülkadir, *Kırk Hadis*, Sabah yayınları, İstanbul 1991.

Okay, Orhan, Sanat ve Edebiyat Yazıları, Dergâh Yayınları, İstanbul 1990.